

Verzorgingsarmoede in Nederland en België

Onderzoeksrapport in opdracht van Kruidvat, Het Armoedefonds en de Belgische Federatie van Voedselbanken

Amsterdam, 3 juni 2024

© 2024. All rights reserved. Contains Ipsos i&o confidential and proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos i&o.

Inhoudsopgave

1 Introductie

2 Conclusies

3 Belangrijkste inzichten

Nederland

1. Verzorgingsarmoede in Nederland
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

4 Appendix

België

1. Verzorgingsarmoede in België
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Introductie

Hoe we dit onderzocht hebben

Hoe hebben we het aangepakt

- Online vragenlijst met een mix van open en gesloten vragen
- Het veldwerk vond plaats tussen 29 april en 7 mei 2024

Met wie we hebben gesproken

- Consumenten die verzorgingsarmoede ervaren in Nederland (n=500) en België (n=500). De gegevens zijn gewogen op leeftijd, geslacht, regio en inkomen om representatief te zijn voor mensen met verzorgingsarmoede.
- Trefkans: 15% in Nederland en 27% in België
- De trefkans is berekend op basis van screeningsgegevens (n=1826 NL) en (n=1007 BE), gewogen naar leeftijd, geslacht en regio, voor een nationale representatie van consumenten. Het huishoudinkomen is gevraagd en gemonitord om te zorgen voor een representatie van elke inkomensgroep. Let op: in de vragenlijsten zijn huishoudinkomens consumentenpercepties.
- Indien relevant is gekeken naar het verschil in resultaten t.o.v. totaal, kijkende naar:
 - NL: geslacht (mannen n=217, vrouwen n=279), jongeren (18-25 jaar oud, n=110) en mensen met kinderen <18 jaar (n=193)
 - BE: geslacht (mannen n=231, vrouwen n=268), jongeren (18-25 jaar oud, n=113) en mensen met kinderen <18 jaar (n=211)

Definitie van verzorgingsarmoede

- Er is sprake van verzorgingsarmoede als iemand in de afgelopen 12 maanden [soms of vaak] geen dagelijkse verzorgingsproducten heeft kunnen kopen vanwege geldgebrek.
- Hieronder verstaan we het niet kunnen kopen van één of meerder dagelijkse verzorgingsproducten zoals tandpasta, shampoo, deodorant, wasmiddel, luiers, incontinentiemateriaal, menstruatieproducten, scheerspullen, make-up, zonnebrand, etc.

Conclusies

Conclusie

Verzorgingsarmoede treft één op de zeven volwassenen in Nederland en één op de vier in België, waarbij jongeren en lagere inkomens het zwaarst getroffen zijn. Het resulteert in psychosociale en fysieke problemen en sociale isolatie. Materiële steun kan helpen de situatie te verlichten.

1.

In Nederland kampt bijna bij één op de zeven volwassen Nederlanders met verzorgingsarmoede en geeft twee op de drie aan op maandelijks niveau producten niet te kunnen kopen.

In België kampen meer volwassenen met verzorgingsarmoede (ruim één op de vier). Twee op de drie van deze groep geeft aan op maandelijks niveau producten niet te kunnen kopen.

Inflatie is de belangrijkste driver van de financiële situatie.

2.

In beide landen zijn luxere dagelijkse verzorgingsproducten zoals make-up en haarverzorgingsproducten het eerste product dat mensen met verzorgingsarmoede laten vallen als zij niet genoeg geld hebben voor verzorgingsproducten. Maar ook reguliere producten zoals deo worden minder gekocht en gebruikt.

Als producten niet gekocht kunnen worden wordt het vooral minder/ of niet gebruikt. Maar soms gaat men ook op zoek naar alternatieven.

3.

Verzorgingsarmoede heeft op verschillende manieren effect op mensen.

In Nederland wordt op psychosociaal vlak vooral stress en schaamte ervaren, waar Belgen zichzelf meer wegcijferen. Frustratie wordt in beide landen ook spontaan genoemd.

Kijkend naar fysieke problemen, hebben mensen in beide landen vooral last van huidproblemen en minder lekker ruiken.

Het maatschappelijke effect in beide landen is dat mensen die kampen met verzorgingsarmoede sociale bijkomsten vermijden.

4.

Qua hulp is er vooral behoefte aan materiële steun, denk aan kortingsbonnen en gratis producten.

In Nederland worden hulporganisaties, zoals de voedselbank, in grotere mate gebruikt door mensen met kinderen.

In België zijn vele hulporganisaties, waarvan het OCMW de meest gebruikte is onder mensen met verzorgingsarmoede.

Belangrijkste inzichten

Nederland

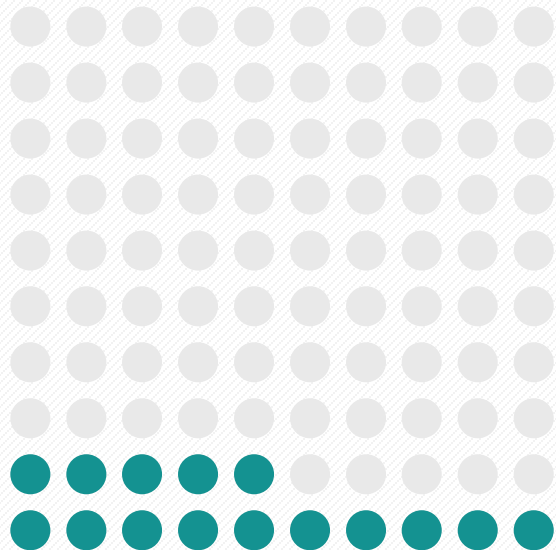
1. Verzorgingsarmoede in Nederland
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Eén op de zeven volwassen Nederlanders kampt met verzorgingsarmoede

Verzorgingsarmoede omvang

15%

Er is sprake van verzorgingsarmoede als iemand in de afgelopen 12 maanden [soms of vaak] geen dagelijkse verzorgingsproducten heeft kunnen kopen vanwege geldgebrek.

Hieronder verstaan we het niet kunnen kopen van één of meerder dagelijkse verzorgingsproducten zoals tandpasta, shampoo, deodorant, wasmiddel, luiers, incontinentiemateriaal, menstruatieproducten, scheerspullen, make-up, zonnebrand, etc.

- De leeftijdsgroepen 18-25 en 26-35 jaar oud hebben relatief vaker met verzorgingsarmoede te maken dan de gemiddelde Nederlander. Van de 18-25 jarigen heeft 29% te maken met verzorgingsarmoede en onder 26-35 jaar is dit 21%.
- Mensen met een lager inkomen hebben ook relatief vaker te maken met verzorgingsarmoede. Onder mensen met een laag inkomen, kampt 26% met verzorgingsarmoede. Maar ook midden (12%) en hogere inkomens (7%) krijgen ermee te maken.

Q4. Heeft u/uw gezin in de afgelopen 12 maanden dagelijkse verzorgingsproducten niet kunnen kopen omdat u niet genoeg geld had? Het gaat om 1 of meerdere producten zoals tandpasta, shampoo, deodorant, wasmiddel, luiers, incontinentiemateriaal, menstruatieproducten, scheerspullen, make-up, zonnebrand, etc.. Respondenten die 'soms' en 'vaak' hebben geantwoord zijn opgenomen in het penetratiecijfer.

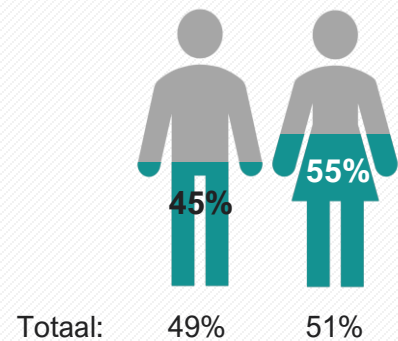
Basis: Nederlanders 18+ (n=1826), voor de subgroepen varieert de base tussen n=131 en 948 per subgroep)

Verschillen in subgroepen zijn beschreven indien beduidend hoger/lager (95% BI) dan de totale Nederlandse populatie (15%)

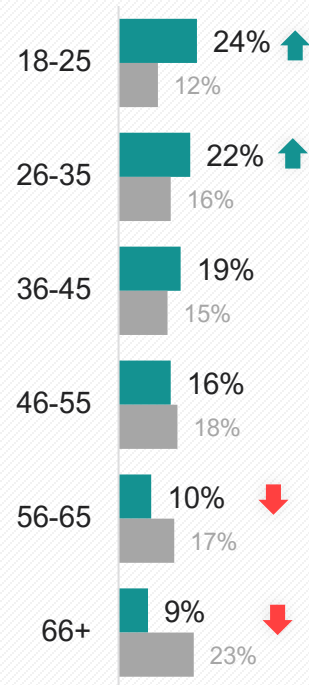
Ruim een derde van de mensen die met verzorgingsarmoede kampen, heeft een fulltime baan. Dit is meer dan gemiddeld in Nederland. Jongeren tot 35 jaar worden vaker getroffen door verzorgingsarmoede

Profiel van Nederlanders met verzorgingsarmoede

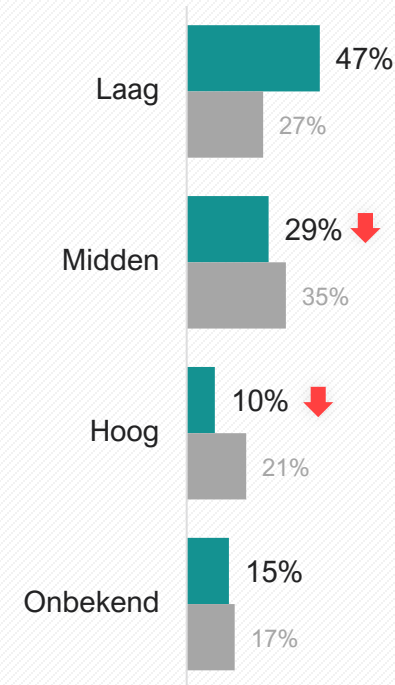
Geslacht

Leeftijd

Inkomen

Werkgelegenheid status

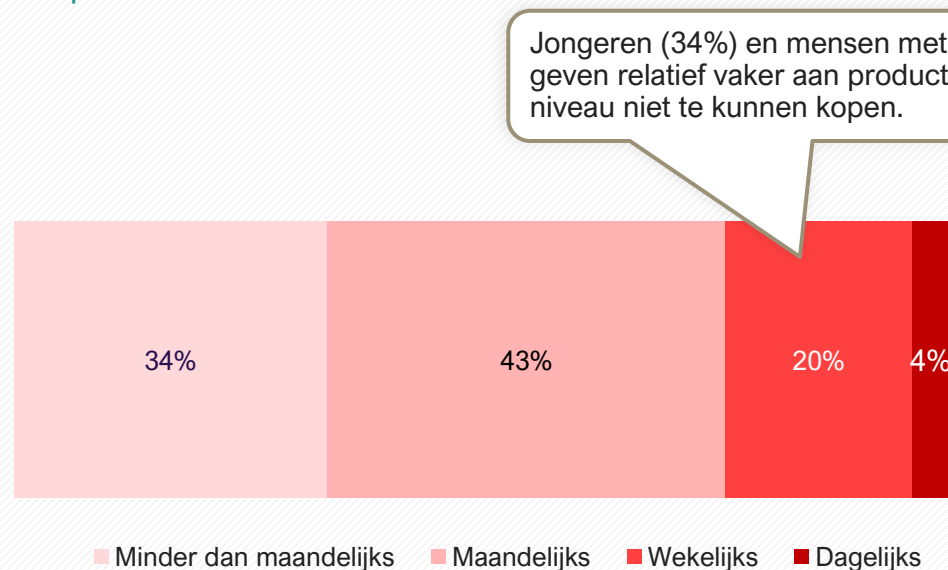
■ Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

■ Nederlanders 18+ (n=1826)

↑↓ Beduidend hoger/lager (95% BI) dan de totale Nederlandse populatie

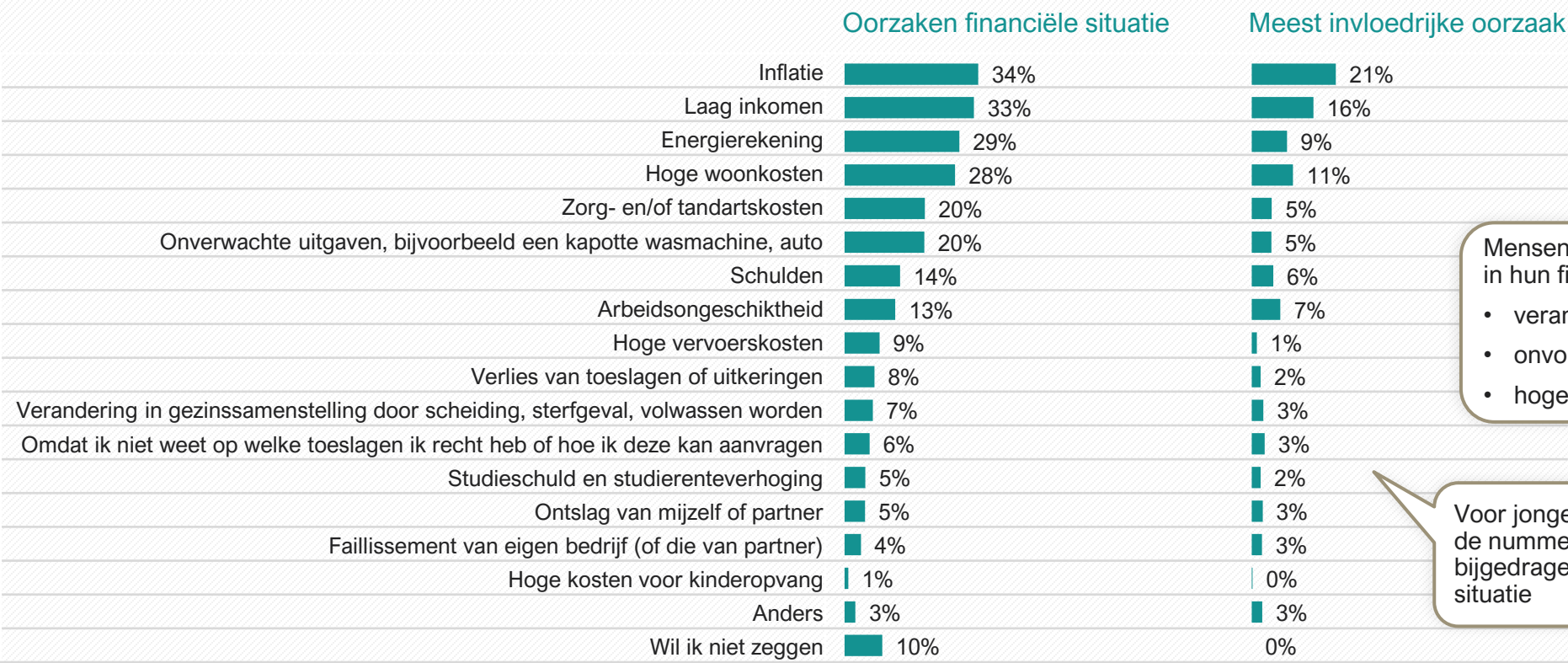
Eén op de vier Nederlanders die verzorgingsarmoede ervaart, kan zich minstens wekelijks geen dagelijkse verzorgingsproducten veroorloven. Voor twee op de drie is dat maandelijks zo

Frequentie

Inflatie is een belangrijke driver voor de financiële situatie van deze groep

Mensen met kinderen geven relatief vaker aan in hun financiële situatie te zitten door:

- verandering in gezinssamenstelling (11%)
- onvoldoende kennis over toeslagen (11%)
- hoge kosten voor kinderopvang (3%)

Voor jongeren is hun studieschuld de nummer 3 reden (10%) die heeft bijgedragen aan hun financiële situatie

Q15. Kunt u aangeven welke van de volgende factoren naar uw idee hebben bijgedragen aan uw financiële situatie? Kies alle antwoorden die van toepassing zijn
Q16. Wat heeft naar uw mening het meest invloed gehad op uw financiële situatie? Kies één antwoord
Basis: Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

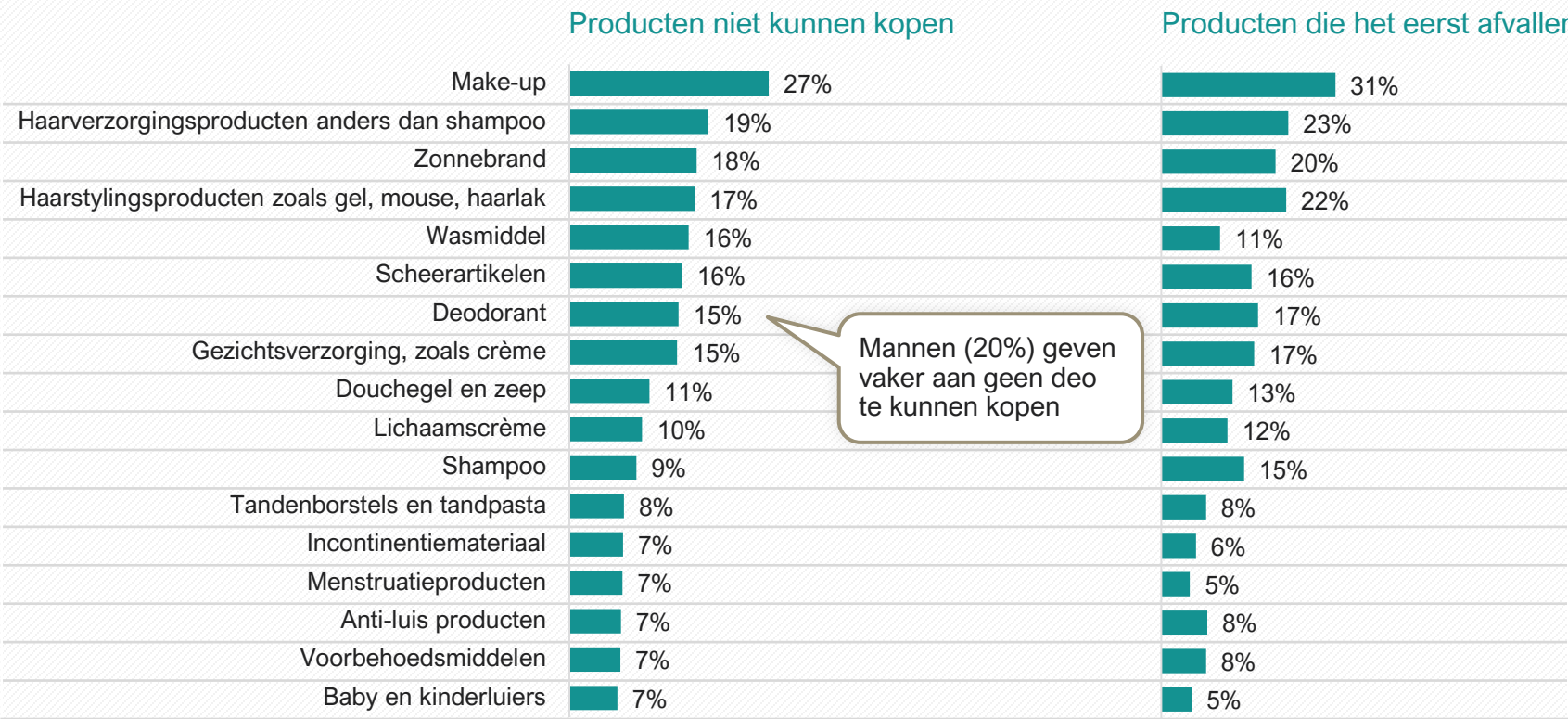
Nederland

1. Verzorgingsarmoede in Nederland
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

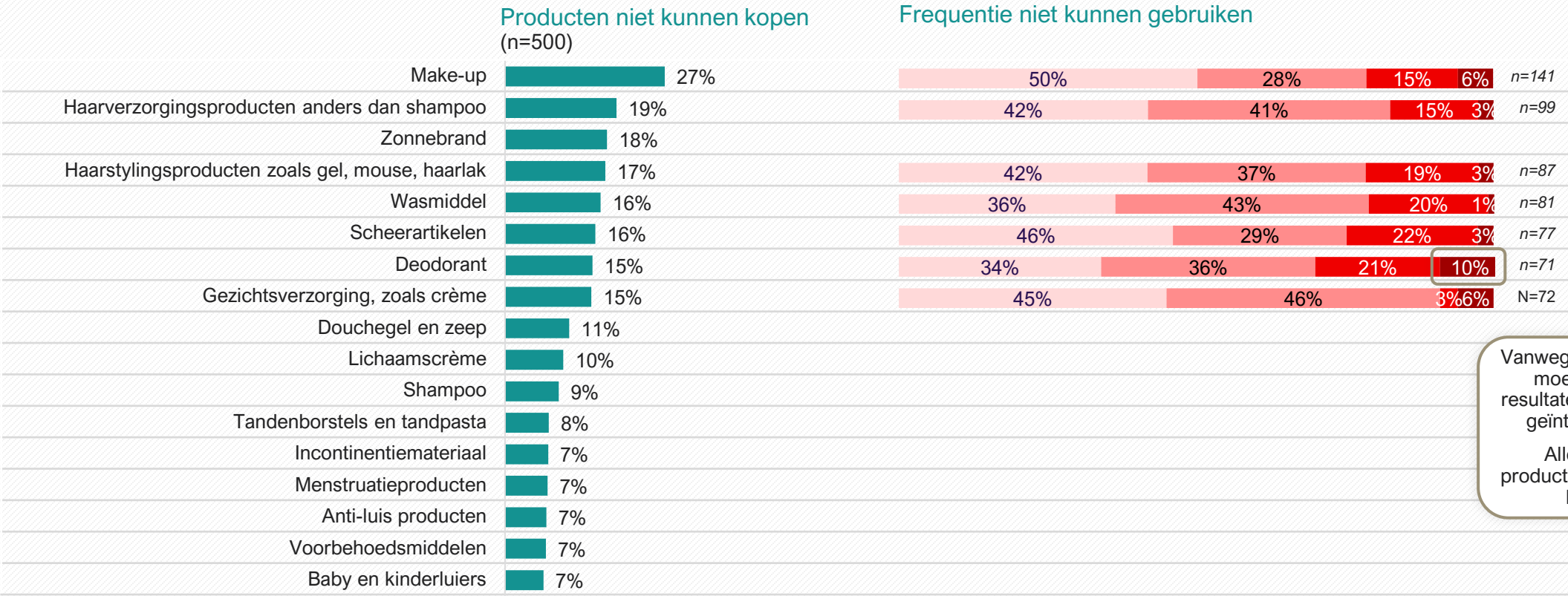
Make-up, haarverzorgingsproducten en zonbescherming zijn het meest buiten bereik voor mensen met verzorgingsarmoede

Q5. Welke producten heeft u/uw gezin in de afgelopen 12 maanden (wel eens) **niet kunnen kopen**, omdat u niet genoeg geld had?
Selecteer alle producten die u minstens 1 keer niet kon kopen in de afgelopen 12 maanden.
Q7. Welke producten koopt u als eerste niet meer, omdat u niet genoeg geld heeft?
Selecteer maximaal 3 antwoorden en selecteer geen producten die niet relevant zijn voor u/ uw gezin.
Basis: Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

Het onvermogen om deodorant te kopen lijkt het grootste effect op de dagelijkse routines te hebben

Vanwege de kleine steekproef moeten de 'frequentie' resultaten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Alleen getoond voor productgroepen met minimale base van n=70.

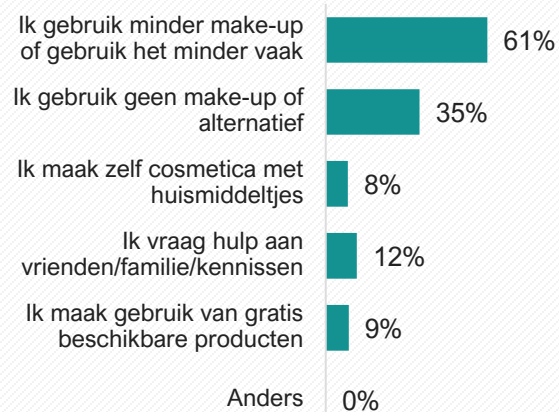
Minder dan maandelijks Maandelijks Wekelijks Dagelijks

Q5. Welke producten heeft u/uw gezin in de afgelopen 12 maanden (wel eens) **niet kunnen kopen**, omdat u niet genoeg geld had? *Selecteer alle producten die u minstens 1 keer niet kon kopen in de afgelopen 12 maanden.* Q6. Hoe vaak is het in de afgelopen 12 maanden voorgekomen dat u [CATEGORIE] niet kon gebruiken omdat u niet genoeg geld had om het te kopen? *Basis: Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)*

Als men iets niet kan kopen, wordt het vooral minder vaak of niet gekocht. Soms zoekt men ook alternatieven

Oplossingen/alternatieven

Make-up (n=131)

Zonnebrand (n=81)

Deodorant (n=67)

Wasmiddel (n=73)

- Niet gekocht, restjes uitschrappen.
- Geen make-up meer dragen.
- Niet gekocht en gewacht op een 1+1 aanbieding of 70% korting.
- We hebben met mijn man afgesproken dat we het de volgende maand beslist gaan kopen.
- Nog wat langer de oude make up gebruikt en hier zuinig aan mee gedaan.
- Oude producten gebruikt die eigenlijk aan vervanging toe waren.

- Wij zijn minder en korter in de zon gaan zitten.
- Zuiniger om gegaan met mezelf insmeren zodat het langer meegaat.
- Oude gebruiken, met minder goede bescherming.
- later teruggegaan om het alsnog te kopen.
- Wachten op deelkast of aanbieding.
- Geleend bij familie.

- Die van iemand anders geleend.
- Lekkere zeep gekocht.
- De deodorant van mijn partner delen.
- Gewoon wassen met water.
- Vaker zeep gebruiken.
- bij mijn ouders een bus deodorant geleend.
- Ik heb geen deo gebruikt maar wat vaker mijn oksels gewassen met water.

- Erg zuinig gedaan met dat wat er nog was totdat er wel weer voldoende geld was.
- Wachten op een aanbieding..
- Goedkopere wasmiddel waar wel parfum in zit (ik heb parfumallergie).
- Uitstel van wassen... Alleen even het echt nodige wassen.
- Bij vrienden de was gedaan.
- Wat geleend van mijn vader.
- Door op de hand te wassen met producten dat fris en schoon is zoals allesreiniger.

Q9. Wat doet u als u geen [product] kan kopen? Gesloten vraag / Q8c. Hoe heeft u het opgelost toen u [product] niet kon kopen? Open vraag

Basis: Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede

Nederland

1. Verzorgingsarmoede in Nederland
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Het niet kunnen kopen van dagelijkse verzorgingsproducten leidt bij een derde van de mensen op psychosociaal vlak tot stress, schaamte en zichzelf wegcijferen

Psychosociale gevolgen verzorgingsarmoede

Als ik dagelijkse verzorgingsproducten niet kan kopen voor mijzelf/mijn gezin...

Waar in het algemeen mannen en vrouwen in dezelfde mate de psychosociale gevolgen ervaren, geven vrouwen (42%) vaker volmondig aan stress te ervaren

41% van de mensen met gezin geven aan zichzelf weg te cijferen

Q11. In hoeverre bent u het eens of oneens met deze stelling?
Basis: Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

Spontaan komen ook gevoelens van frustratie, teleurstelling en machteloosheid naar boven, terugdenkend aan de laatste keer dat ze iets niet konden kopen

Make-up

- *Verdrietig.*
- *Teleurgesteld in mezelf.*
- *Schaamte, irritatie, onmacht.*

Zonnebrand

- *Onmacht, maar kwestie van prioriteiten stellen.*
- *Machteloos.*
- *Slecht.*

Wasmiddel

- *Frustratie, vervelend dat economie zo duur is geworden.*

Douchegel en zeep

- *Ik voelde mij machteloos en schaamte dat ik niet voldoende heb om voor mijn kinderen te zorgen.*

Menstruatie producten

- *Ik voelde me vrij machteloos en beschaamd.*
- *Het een levensbehoefte, dus heel vervelend.*

Baby en kinderluiers

- *Moeilijk.*
- *Heel erg verdrietig.*

Shampoo

- *Boos.*
- *Teleurgesteld.*

Haarverzorgingsproducten

- *Triest, altijd gewerkt nog geen geld.*
- *Gefrustreerd, teleurgesteld.*

Haarstyling producten

- *Vervelend, doe mijn haar liever leuk maar als dat niet lukt is dat maar zo.*
- *Klote gevoel omdat je de spullen wel nodig hebt.*

Tandenborstel en tandpasta

- *Teleurgesteld. Heb het huismerk gekocht, maar deze paste niet op mijn tandenborstel.*
- *Geen frisse gevoel in mijn mond.*

Voorbehoedsmiddelen

- *Frustrerend.*

Incontinentiemateriaal

- *Een vervelend gevoel, want we hebben het product nodig, maar het gaat niet. Dus een teleurgesteld gevoel..*
- *Ik voelde me slecht en boos.*

Scheerartikelen

- *Radeloos en gefrustreerd.*
- *Onmacht. Onverzorgd.*

Anti-luis producten

- *Het was te duur, en dat deed pijn. Voelde alsof ik had gefaald.*

Gezichtsverzorging

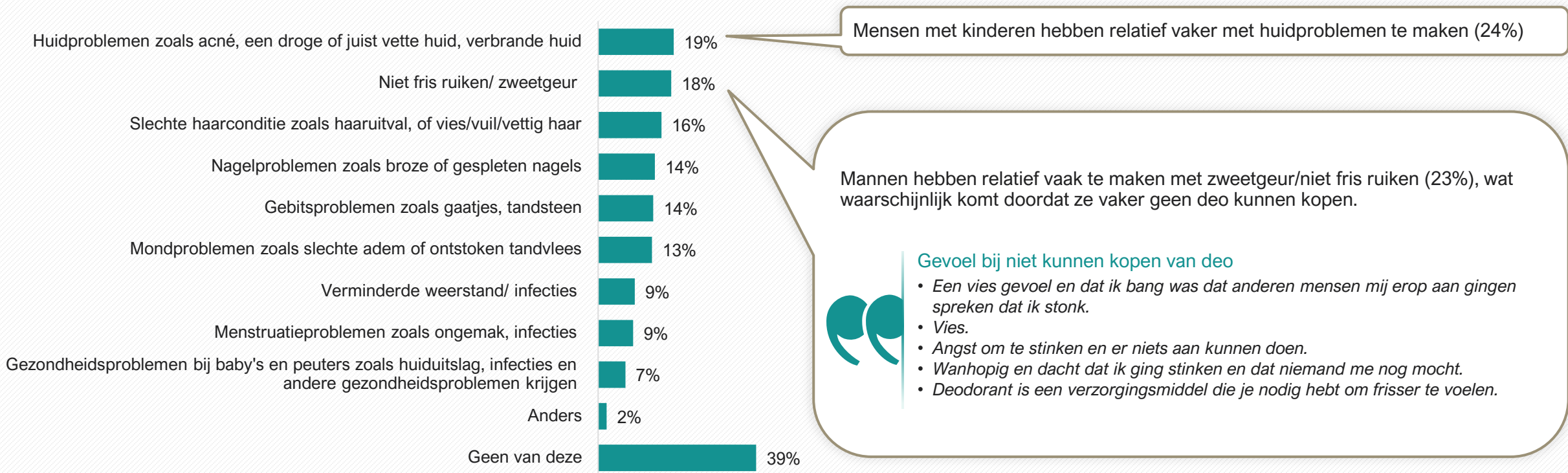
- *Ik was heel erg verdrietig op dat moment.*
- *Op dat moment voelde ik me erg verdrietig, want ik wilde dit product.*

Lichaamscrème

- *Ik vond het jammer.*
- *Ik vond het vervelend.*

Kijkend naar lichamelijke effecten, heeft ongeveer één op de vijf mensen met verzorgingsarmoede last van huidproblemen of zweetgeur

Lichamelijke gevolgen verzorgingsarmoede

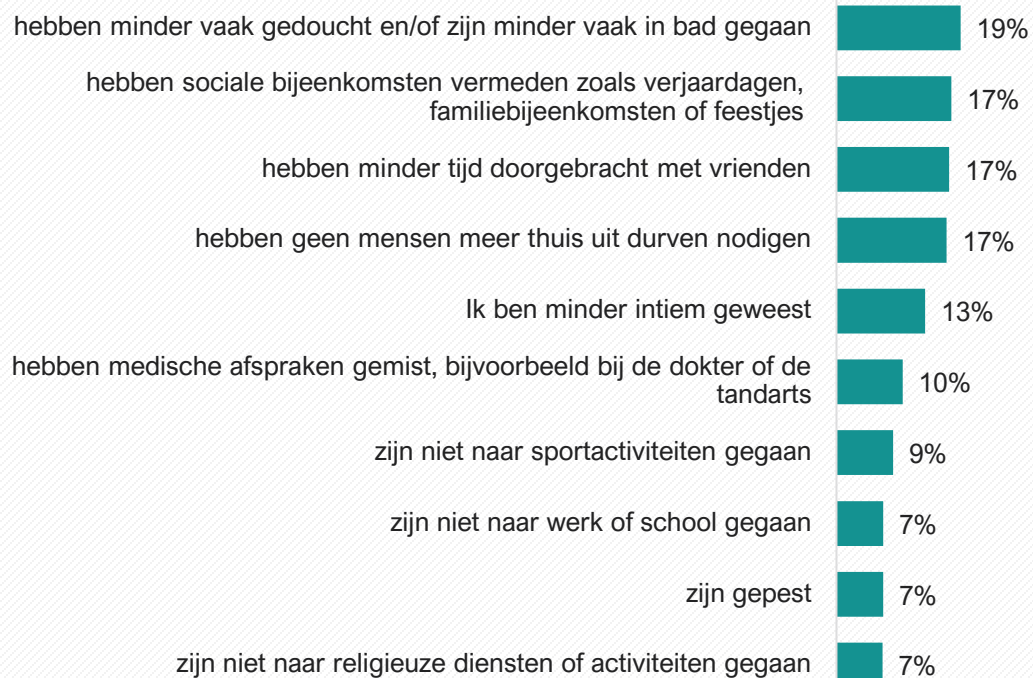
Q10. Is het voorgekomen dat u/uw gezinsleden het afgelopen jaar lichamelijke problemen hadden, omdat jullie geen dagelijkse verzorgingsproducten konden kopen? Meerdere antwoorden mogelijk. Q8c. Kunt u uw gevoel omschrijven toen u [product] niet kon kopen?

Basis: Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

Minder douchen of baden en het vermijden van sociale interacties zijn de meest voorkomende maatschappelijke gevolgen van verzorgingsarmoede

Maatschappelijke gevolgen verzorgingsarmoede (top 10)

Ik/mijn gezinsleden...

Door het niet kunnen aankopen van dagelijkse verzorgingsproducten gaan:

- Mannen minder vaak naar sportactiviteiten (12%) of zijn ze minder vaak intiem met iemand geweest (17%)
- En gaan vooral jongeren (12%) mensen met kinderen (11%) minder vaak naar religieuze activiteiten

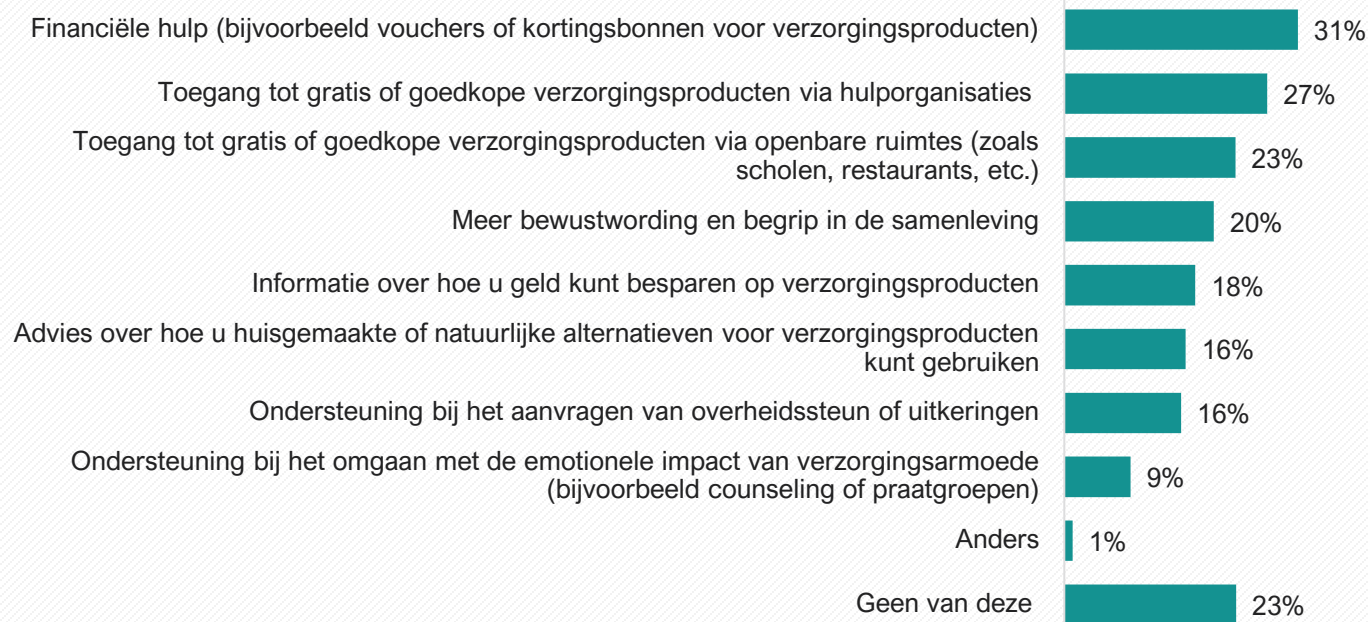
Nederland

1. Verzorgingsarmoede in Nederland
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Er is vooral behoefte aan materiële steun. Eén op de vijf mensen die te maken heeft met verzorgingsarmoede, verlangt ook naar meer begrip vanuit de samenleving

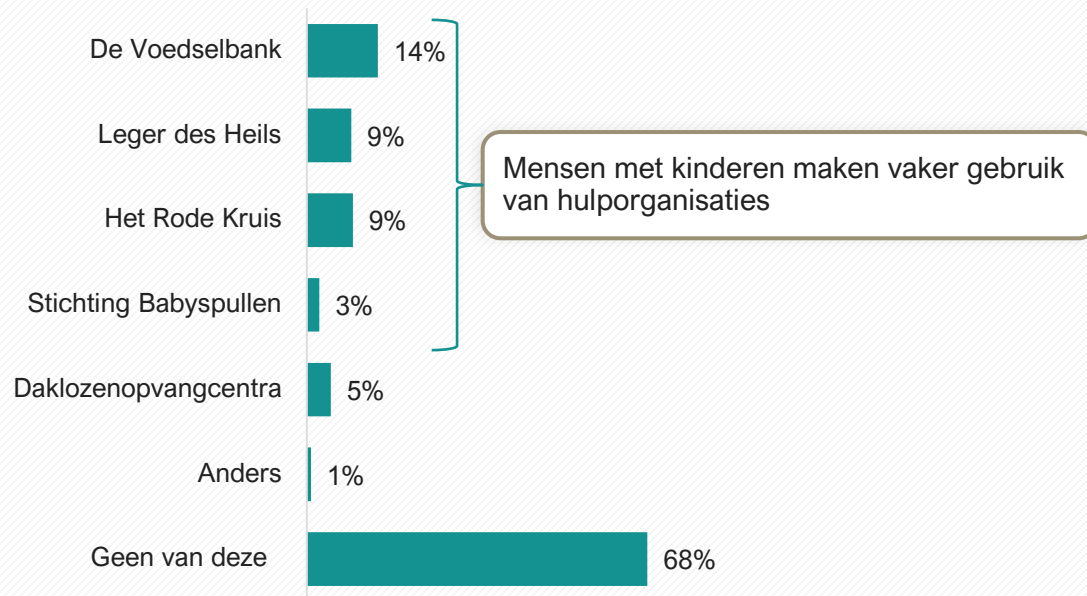
Behoefte aan hulp

Q13: Welke hulp zou u het meest nuttig vinden wanneer u verzorgingsproducten niet kunt kopen? Het gaat om producten zoals tandpasta, shampoo, deodorant, wasmiddel, luiers, incontinentiemateriaal, menstruatieproducten, scheerspullen, make-up, zonnebrand, etc.
Basis: Nederlanders 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

Mensen met kinderen maken vaker gebruik van hulporganisaties, waarbij de Voedselbank het meest gebruikt wordt van de getoonde organisaties

Gebruik hulporganisaties

Het Armoedefonds verstrekt niet direct hulp aan mensen, maar doet dit via (lokale) partijen, en is daarom niet opgenomen in de antwoord categorieën.

België

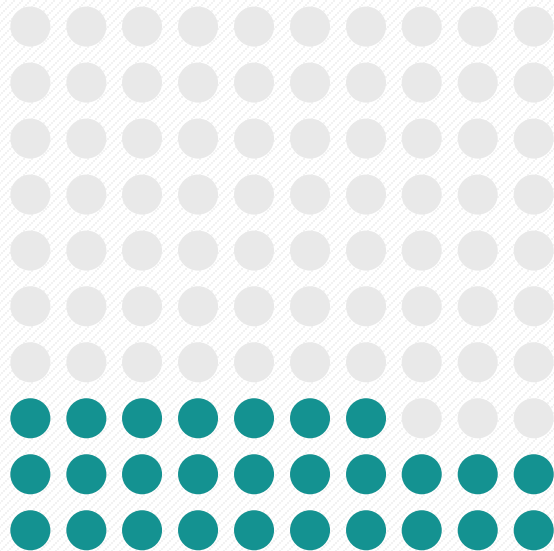
1. Verzorgingsarmoede in België
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Ongeveer één op de vier volwassen Belgen kampt met verzorgingsarmoede

Verzorgingsarmoede omvang

27%

Er is sprake van verzorgingsarmoede als iemand in de afgelopen 12 maanden [soms of vaak] geen dagelijkse verzorgingsproducten heeft kunnen kopen vanwege geldgebrek.

Hieronder verstaan we het niet kunnen kopen van één of meerder dagelijkse verzorgingsproducten zoals tandpasta, shampoo, deodorant, wasmiddel, luiers, incontinentiemateriaal, menstruatieproducten, scheerspullen, make-up, zonnebrand, etc.

- De leeftijdsgroepen 18-25 en 26-35 jaar oud hebben relatief vaker met verzorgingsarmoede te maken dan de gemiddelde Belg. Van de 18-25 jarigen heeft 49% te maken met verzorgingsarmoede en onder 26-35 jaar is dit 37%.
- Mensen met een lager inkomen hebben ook relatief vaker te maken met verzorgingsarmoede. Onder mensen met een laag inkomen, kampt 47% met verzorgingsarmoede. Maar ook midden (23%) en hogere inkomens (21%) krijgen ermee te maken.
- In Wallonië hebben mensen relatief vaker met verzorgingsarmoede te maken (38%) dan gemiddeld in België. Indicatief is dat ook zichtbaar voor Brussel (36%, n=72). In Vlaanderen kampt 20% met verzorgingsarmoede.

Q4. Heeft u/uw gezin in de afgelopen 12 maanden dagelijkse verzorgingsproducten niet kunnen kopen omdat u niet genoeg geld had? Het gaat om 1 of meerdere producten zoals tandpasta, shampoo, deodorant, wasmiddel, luiers, incontinentiemateriaal, menstruatieproducten, scheerspullen, make-up, zonnebrand, etc.. Respondenten die 'soms' en 'vaak' hebben geantwoord zijn opgenomen in het penetratiecijfer.

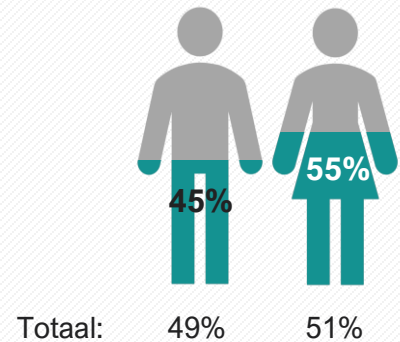
Basis: Belgen 18+ (n=1007), voor de subgroepen varieert de base tussen n=97 en 734 per subgroep)

Verschillen in subgroepen zijn beschreven indien beduidend hoger/lager (95% BI) dan de totale Belgische populatie (27%)

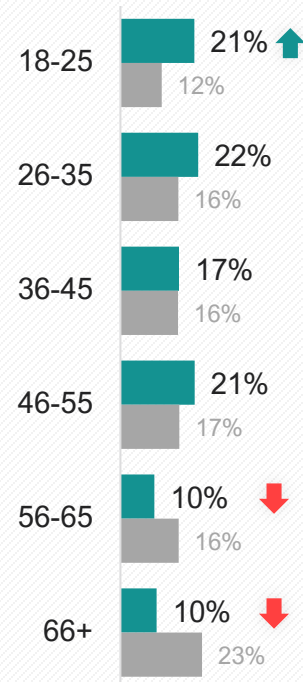
Bijna de helft van de mensen die met verzorgingsarmoede kampen, heeft een fulltime baan

Profiel van Belgen met verzorgingsarmoede

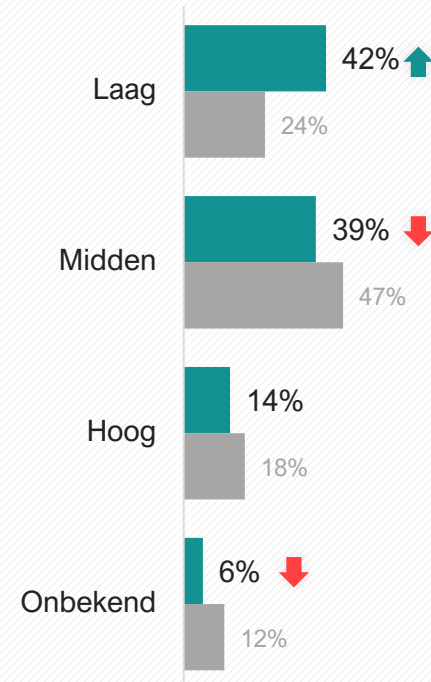
Geslacht

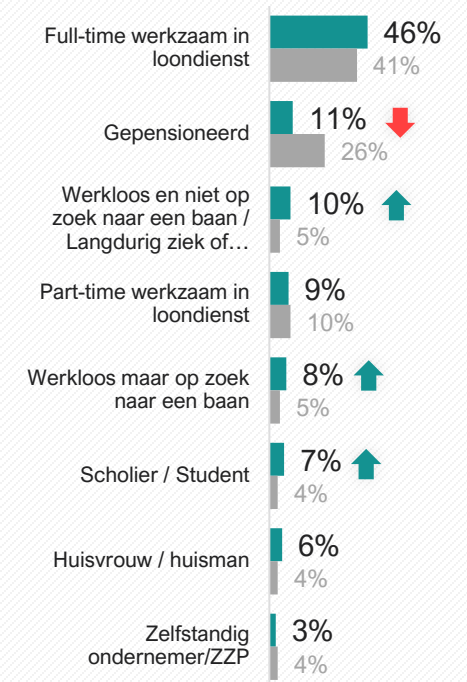
Leeftijd

Inkomen

Werkgelegenheid status

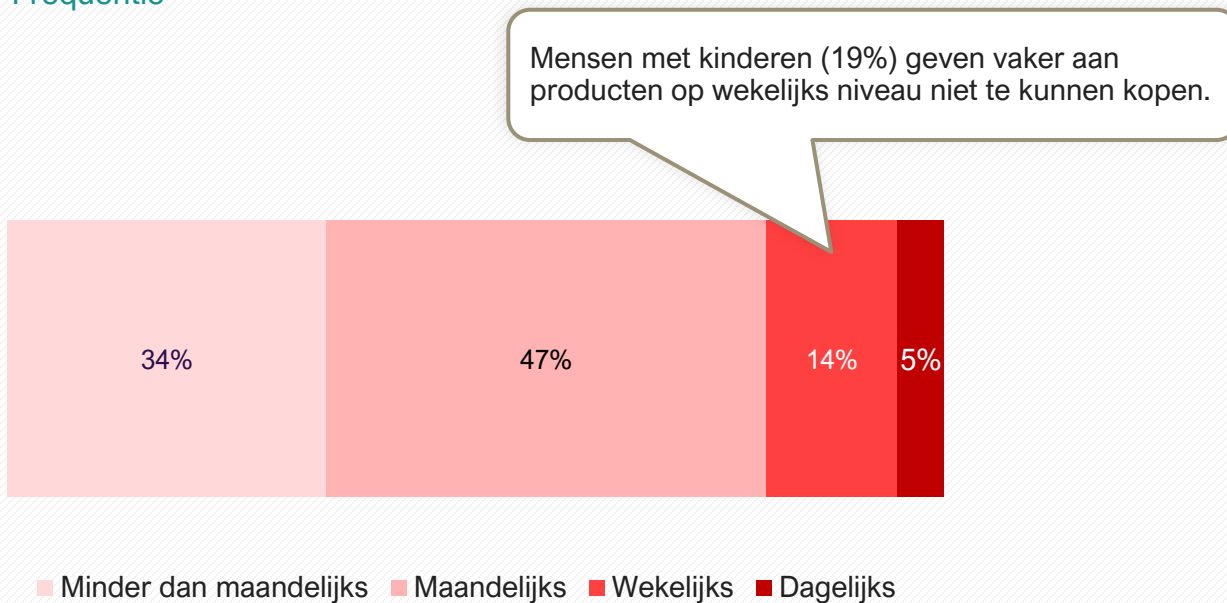
■ Belgen 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

■ Belgen 18+ (n=1007)

↑↓ Beduidend hoger/lager (95% BI) dan de totale Belgische populatie

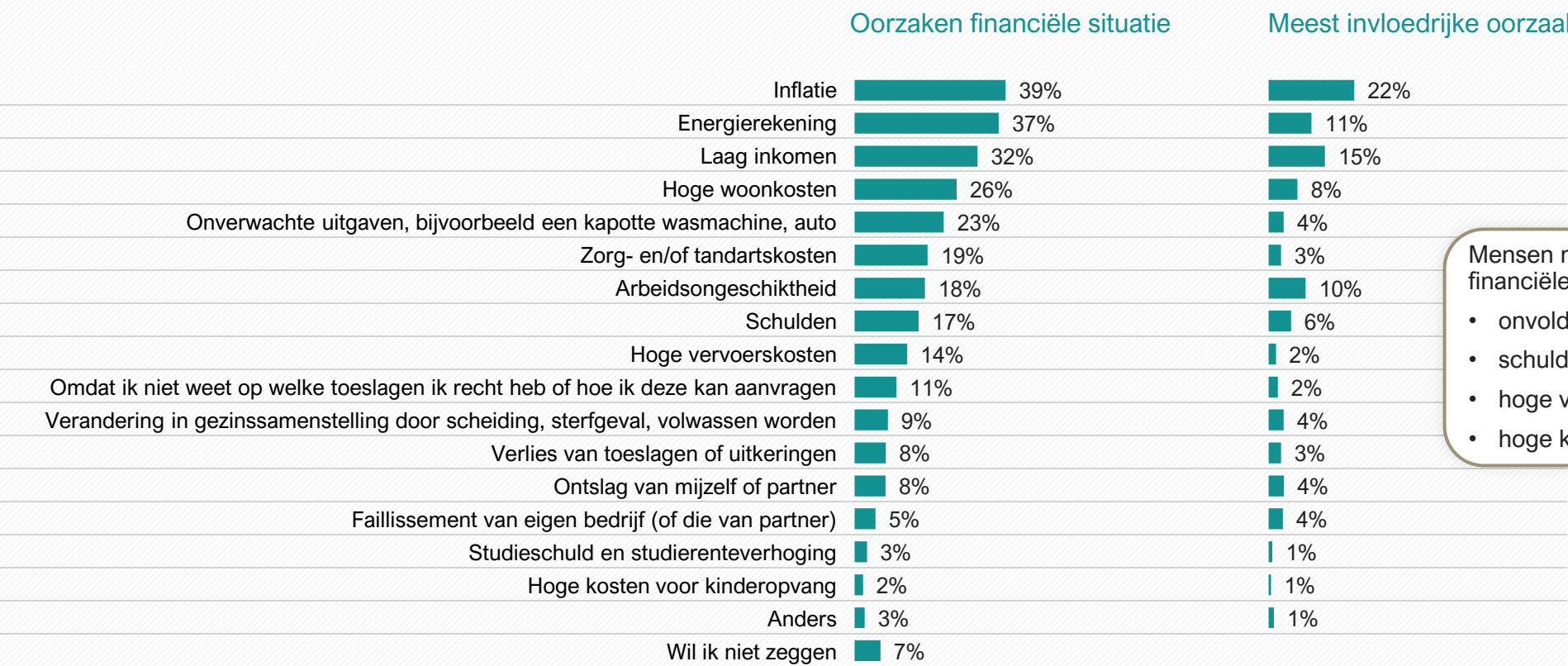
Eén op de vijf Belgen die verzorgingsarmoede ervaart, kan zich minstens wekelijks geen dagelijkse verzorgingsproducten veroorloven. Voor twee op de drie Belgen met verzorgingsarmoede is dat maandelijks zo

Frequentie

Inflatie, (hoge) energierekening en een laag inkomen zijn de meest prominente oorzaken van verzorgingsarmoede in België

Mensen met kinderen geven vaker aan in hun financiële situatie te zitten door:

- onvoldoende kennis over toeslagen (14%)
- schulden (22%)
- hoge vervoerskosten (18%)
- hoge kosten voor kinderopvang (5%)

Q15. Kunt u aangeven welke van de volgende factoren naar uw idee hebben bijgedragen aan uw financiële situatie? Kies alle antwoorden die van toepassing zijn
Q16. Wat heeft naar uw mening het meest invloed gehad op uw financiële situatie? Kies één antwoord
Basis: Belgen 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

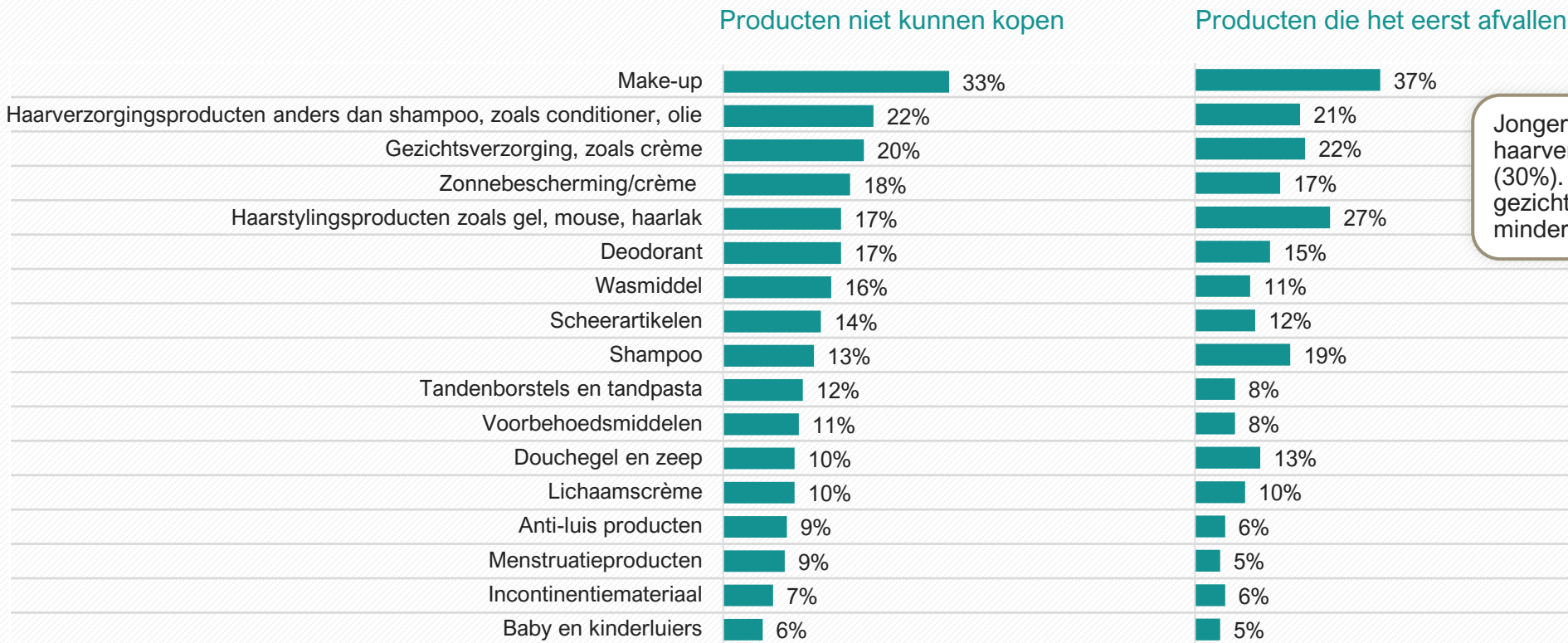

België

1. Verzorgingsarmoede in België
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Make-up, haarverzorgingsproducten en gezichtsverzorging zijn het meest buiten bereik voor mensen met verzorgingsarmoede

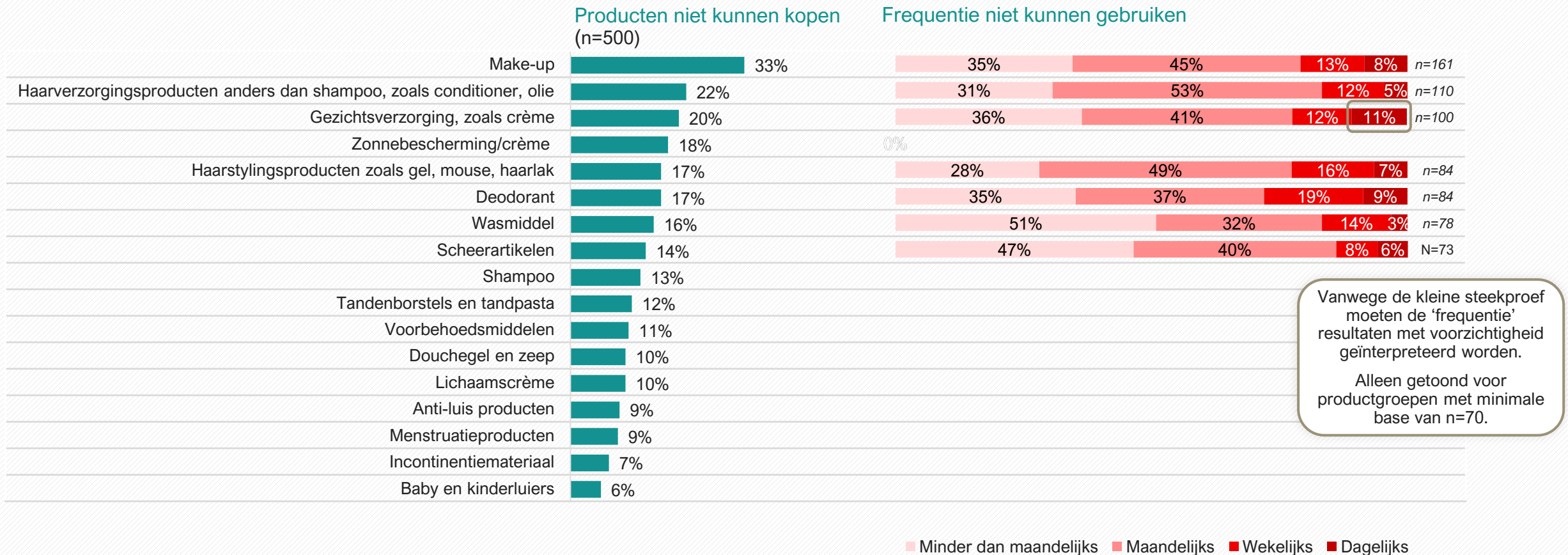
Jongeren geven aan vooral geen 'andere haarverzorgingsproducten' te kunnen kopen (30%). Producten als wasmiddel (10%) en gezichtsverzorging (13%) worden relatief minder vaak genoemd.

Q5. Welke producten heeft u/uw gezin in de afgelopen 12 maanden (wel eens) **niet kunnen kopen**, omdat u niet genoeg geld had? *Selecteer alle producten die u minstens 1 keer niet kon kopen in de afgelopen 12 maanden.*

Q7. Welke producten koopt u als eerste niet meer, omdat u niet genoeg geld heeft? *Selecteer maximaal 3 antwoorden en selecteer geen producten die niet relevant zijn voor u/ uw gezin.*

Basis: Belgen 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

Het niet kunnen kopen van gezichtsverzorging lijkt de grootste impact te hebben op het dagelijks leven

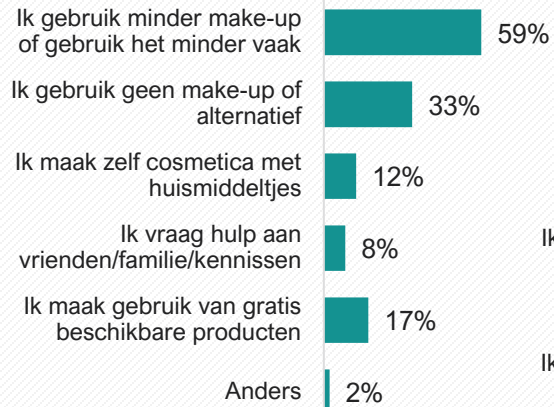

Q5. Welke producten heeft u/uw gezin in de afgelopen 12 maanden (wel eens) niet kunnen kopen, omdat u niet genoeg geld had? Selecteer alle producten. Q6. Hoe vaak is het in de afgelopen 12 maanden voorgekomen dat u [PRODUCTCATEGORIE] niet kon gebruiken omdat u niet genoeg geld had om het te kopen?
Basis: Belgen 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

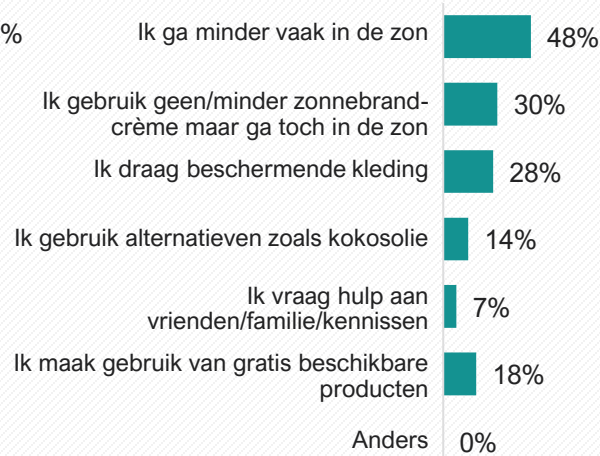
Producten die men zich niet kan veroorloven, worden meestal minder gebruikt. Soms worden ook alternatieven zelf gemaakt

Oplossingen/alternatieven

Make-up (n=140)

Zonnebescherming/crème (n=74)

Deodorant (n=72)

Wasmiddel (n=68)

- Minder make up gebruikt, goedkopere artikelen gekocht.
- Niet ik koop het nog steeds niet omdat het duur is.
- Gewacht tot de volgende maand om dan het product dat ik wilde kopen te kopen en ondertussen een product dat ik niet gewend ben te gebruiken, dat mijn moeder nog had liggen.
- Ik heb make-up van mijn dochter gebruikt of totaal geen.
- Gelukkig heb ik een heel sterk karakter.

- Ik ga niet meer op vakantie in de zon.
- Niet gebruiken
- Ik ga er online of in het buitenland naar zoeken.
- Ik gebruikte ontstekingsremmende, jeukwerende, vocht inbrengende crèmes... enz.
- Bij mijn mama gaan vragen of ze er nog had.
- Ik vroeg het aan de mensen om mij heen, een beetje vernederend.

- Wachten op nieuw geld.
- Ik heb het uitgesteld tot de volgende keer.
- Dus neem ik goedkopere die slecht zijn voor mijn lichaam.
- Met baking soda onder mijn oksels te smeren.

- Wachten met wassen.
- Ik heb gewassen met douchegel.
- Had thuis nog zeep liggen en deed daarmee de was.
- Ik maak mijn eigen wasproducten, het kost een stuk minder.
- Ik vroeg het aan mijn dierbaren.
- Je moet weten hoe je moeilijkheden kunt accepteren.

Q9. Wat doet u als u geen [product] kan kopen? Gesloten vraag / Q8c. Hoe heeft u het opgelost toen u [product] niet kon kopen? Open vraag

Basis: Belgen 18+ met verzorgingsarmoede

België

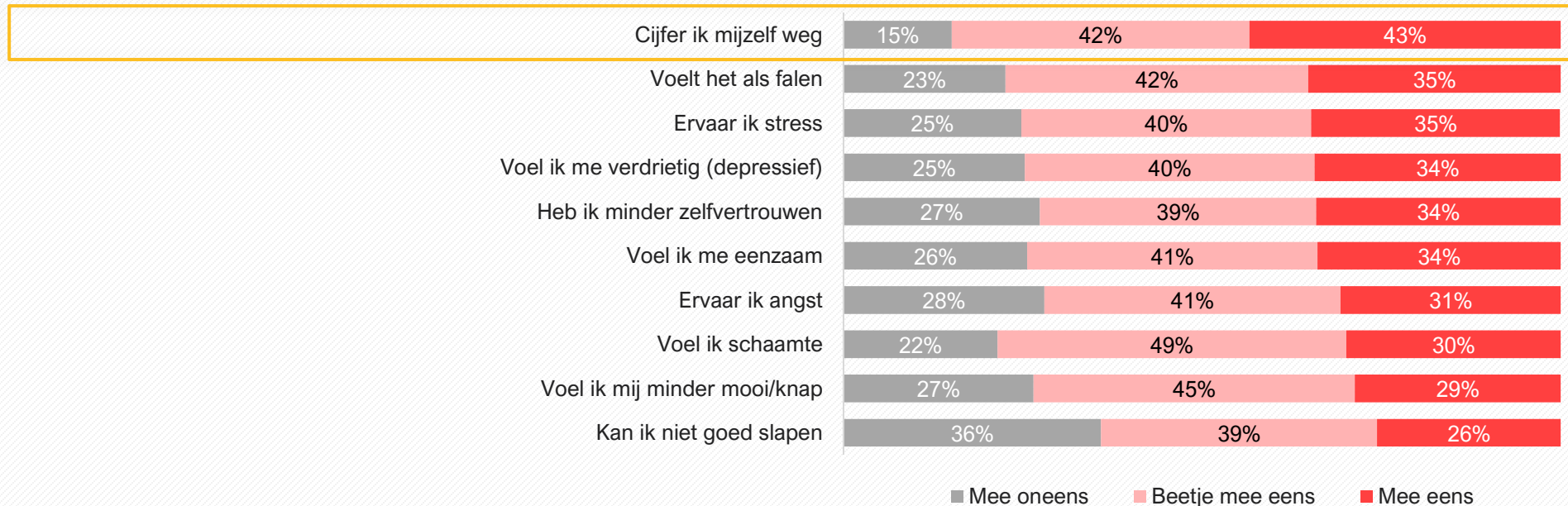
1. Verzorgingsarmoede in België
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Psychosociale effecten manifesteren zich in België vooral in het jezelf wegcijferen

Psychosociale gevolgen verzorgingsarmoede

Als ik dagelijkse verzorgingsproducten niet kan kopen voor mijzelf/mijn gezin...

- Vrouwen lijken meer psychosociale gevolgen te ervaren dan mannen. Zo geven zij vaker volmondig aan zich eenzaam te voelen (39%), schaamte te voelen (34%) en mannen geven vaker aan geen stress te ervaren (31%).
- Bij jongeren uit het zich in zich minder knap voelen (40%).
- Mensen met kinderen geven vaker aan een gevoel van falen te hebben (41%) en niet goed te slapen (31%).

Men voelt zich vooral gefrustreerd, verdrietig en beschaamd als ze verzorgingsproducten niet kunnen kopen

Make-up

- Heel verdrietig van binnen en kwaad omdat die producten altijd zo duur zijn spijtig, maar er zijn belangrijker dingen.
- Ik was bang dat ik er niet uit zou zien zoals nodig was als ik het huis verliet.

Zonnebrandcrème

- een beetje frustratie, maar meer niet

Wasmiddel

- ik voelde me slecht omdat ik dit nodig had en niet kon kopen dus moest mijn was blijven staan tot wanneer ik wel kon kopen.
- ik voelde me verdrietig

Douchegel en zeep

- Best kwaad, vervelend.
- Veel schaamte, een groot gevoel van armoede en schaamte.

Menstruatie producten

- Armoedig
Stress, eindelijk heb ik wat ontvangen.

Baby en kinderluiers

- Ik ben soms verdrietig omdat het iets dringends is.
- Ik schaamde me dat ik het niet kon kopen... Boos over de aangerekende prijs.
- Zeer triest, heb er gratis gevraagd op Facebook.

Shampoo

- frustratie en teleurstelling.
- Schaamte.
- Ongemakkelijk.
- Ik werd boos want mijn haar wordt vuil.

Haarverzorgingsproducten

- Ontgoocheld maar er zijn ergere dingen.
- Vond het vervelend maar geen ramp. Zonder gaat ook.
- Verdriet en woede tegelijkertijd, de prijs van haaroliën is exorbitant!
- Heel erg want geldgebrek is een zeer ongemakkelijke situatie en voelt vernederend.
- Het is voor mij geen essentieel product, maar ik was teleurgesteld dat ik het niet kon kopen.

Haarstyling producten

- Ik stond voor het gangpad en keek naar de laagst mogelijke prijs, maar de laagste prijs was € 2,99 en ik had de boodschappen voor de week al gekocht, met mijn berekeningen had ik nog € 2 te besteden, dus het maakte mij gefrustreerd en verdrietig dat ik mezelf niet kan behandelen.
- Het maakt niet uit, ik koop het volgende maand.

Tandenborstel en tandpasta

- Het niet kunnen uitvoeren van een dagelijkse mondhygiëne is ondenkbaar. Eindelijk kon ik gratis tandenborstels krijgen van het Rode Kruis
- Er zijn dingen die meer nodig zijn in het gezin.

Voorbehoedsmiddelen

- Angst.
- Ik voelde mij minderwaardig vergeleken met het gemiddelde.
- Depri.

Deodorant

- Ik word er vandaag verdrietig van als ik de prijzen voor dit soort dingen zie en daardoor merken moet kopen die minder goed zijn voor mijn lichaam.

Scheerartikelen

- Frustratie en schaamte vergeleken met mijn levensstijl voorheen.
- Ik vond het zeer confronterend om iets wat ik dagelijks gebruikte niet meer te kunnen gebruiken.

Anti-luis producten

- Teleurgesteld
- Vroeg mijn familie om het voor mij te betalen.

Gezichtsverzorging, zoals crème

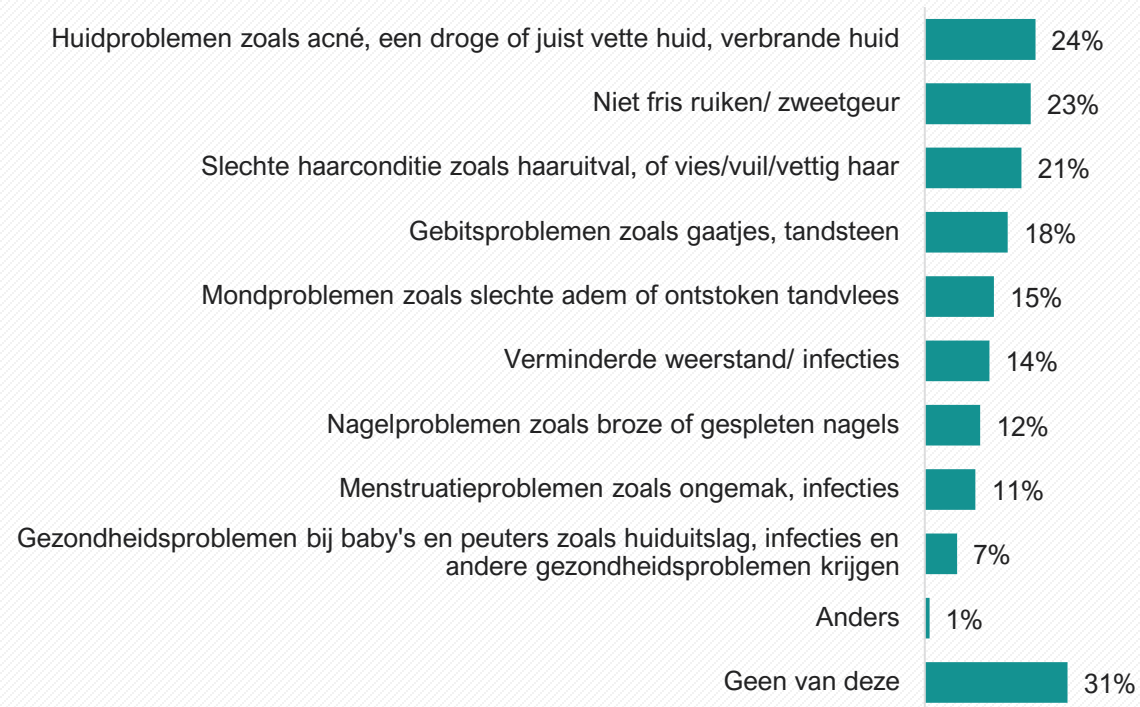
- Niets, helaas weten we wel hoe we zonder moeten.
- Ik walg ervan dat ik mijn gezicht niet minimaal kan verzorgen..

Q8c: Kunt u uw gevoel omschrijven toen u [...] niet kon kopen? Graag vragen we u uw gevoel zo specifiek mogelijk te omschrijven, er zijn geen goede of foute antwoorden.

Base: Belgen 18+ met verzorgingsarmoede

Bijna een kwart van de Belgen met verzorgingsarmoede kampt met huidproblemen en minder fris ruiken

Fysieke gevolgen verzorgingsarmoede

- Mensen met kinderen hebben vaker te maken met huidproblemen (29%), verminderde weerstand (18%), menstruatieproblemen (17%) en gezondheidsproblemen bij baby's en peuters (10%).
- Mannen hebben vaker te maken met zweetgeur/niet fris ruiken (28%).

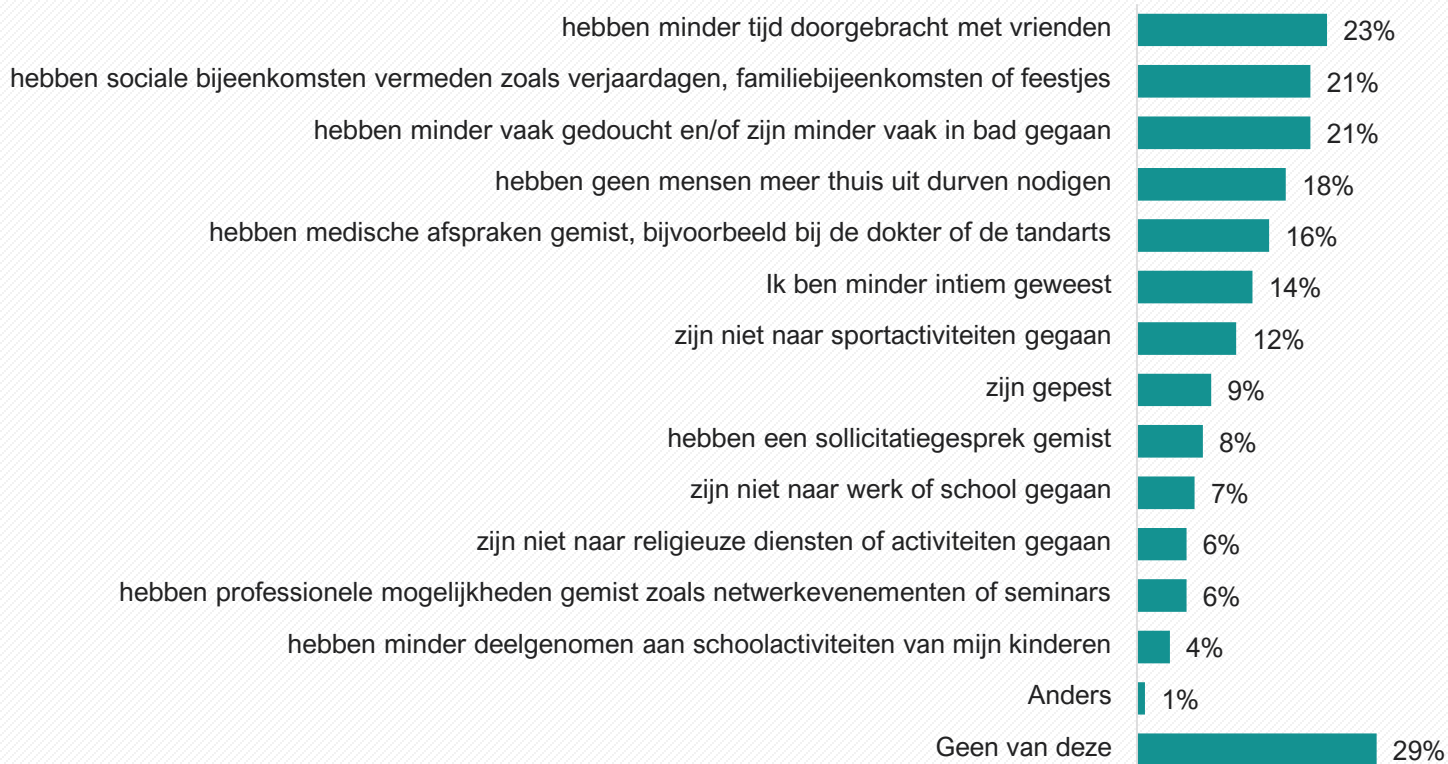
Q10: Is het voorgekomen dat u/uw gezinsleden het afgelopen jaar lichamelijke problemen hadden, omdat jullie geen dagelijkse verzorgingsproducten konden kopen? Meerdere antwoorden mogelijk.

Basis: Belgen 18+ met verzorgingsarmoede (n=500)

Op sociaal gebied brengen Belgen met verzorgingsarmoede vooral minder tijd door met vrienden en mijden ze sociale bijeenkomsten. Ook wordt er minder gedoucht en/of in bad gegaan

Maatschappelijke gevolgen verzorgingsarmoede

Ik/mijn familieleden...

- Door het niet kunnen aankopen van dagelijkse verzorgingsproducten hebben jongeren en vrouwen sociale bijeenkomsten vermeden (29%-25%).
- Ook zijn jongeren relatief vaker niet naar religieuze activiteiten (13%) of school (12%) gegaan.
- Mensen met kinderen zijn relatief vaker niet naar sportactiviteiten gegaan (16%).

België

1. Verzorgingsarmoede in België
2. Producten die men niet kan kopen en hoe ze hiermee omgaan
3. Gevolgen van verzorgingsarmoede
4. Hulpvragen

Financiële ondersteuning in de vorm van vouchers en kortingsbonnen voor verzorgingsproducten is het meest gewenst, gevolgd door gratis of goedkope alternatieven

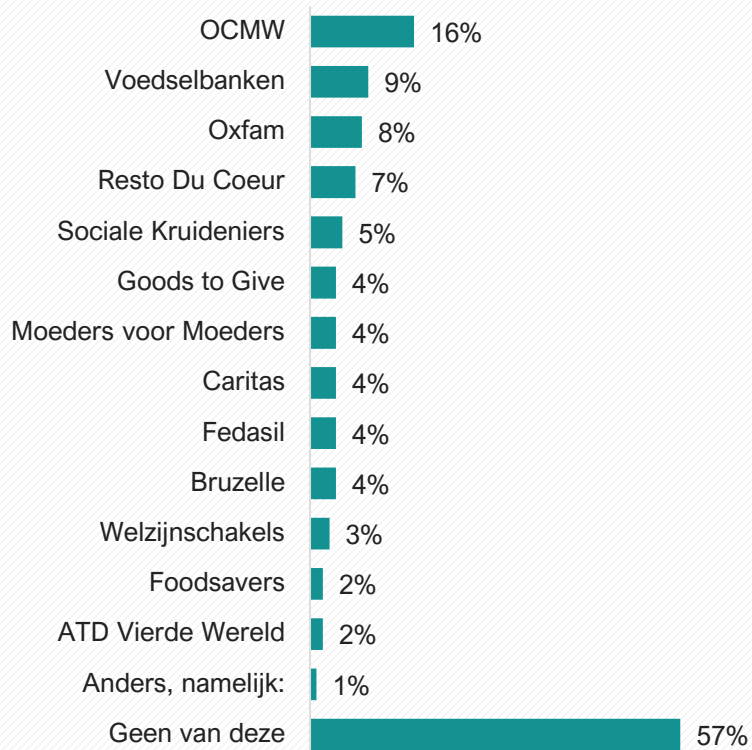
Hulpbehoeften

Jongeren hebben meer interesse in toegang tot gratis of goedkope verzorgingsproducten via openbare ruimtes (36%) en ondersteuning bij het omgaan met de emotionele impact van verzorgingsarmoede (28%)

België kent vele hulporganisaties, wanneer Belgen hulp zoeken is dat voornamelijk via het OCMW

Gebruik hulporganisaties

Appendix

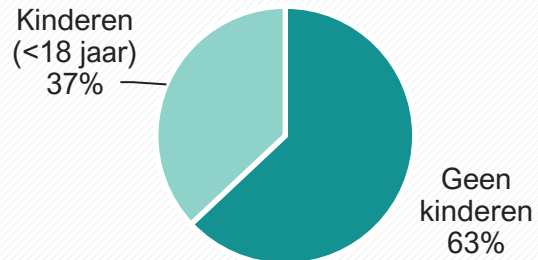
Nederland
België

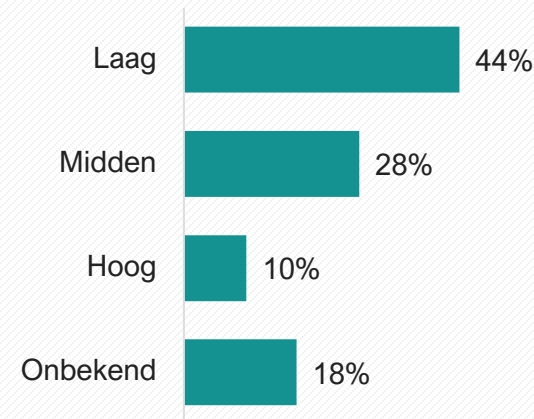
Een derde van de jongeren in Nederland met verzorgingsarmoede heeft een fulltime baan

Profiel van jongeren met verzorgingsarmoede

Geslacht

Inkomen

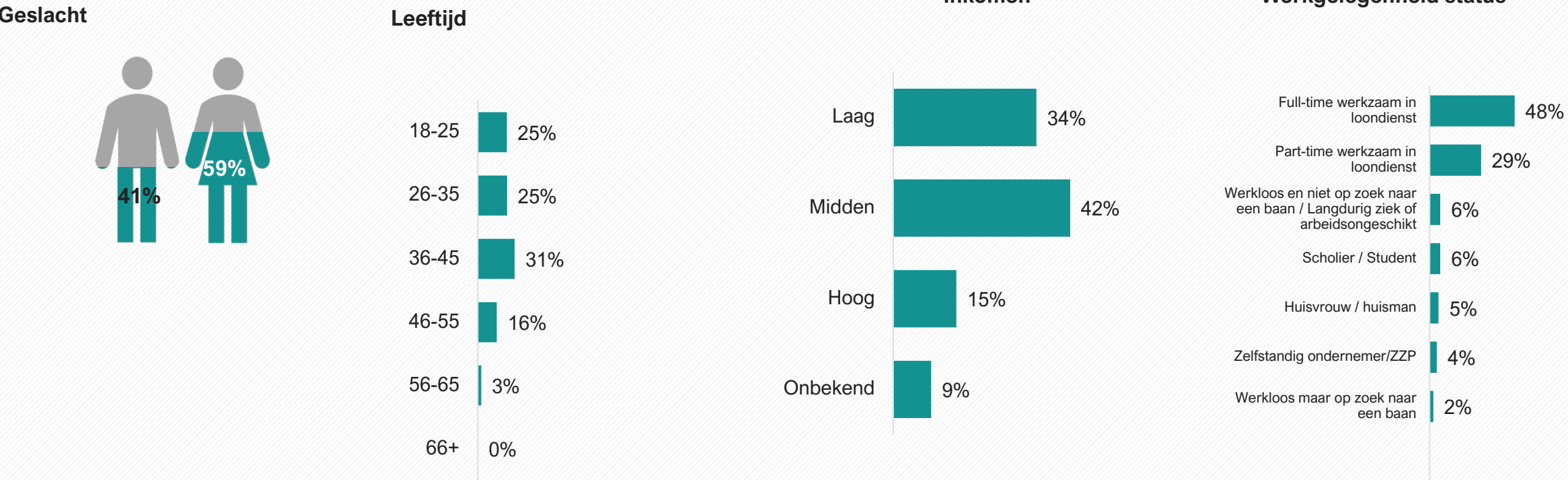
Werkgelegenheid status

Onder mensen met kinderen en verzorgingsarmoede heeft bijna de helft een fulltime baan

Profiel ‘mensen met kinderen’ die kampen met verzorgingsarmoede

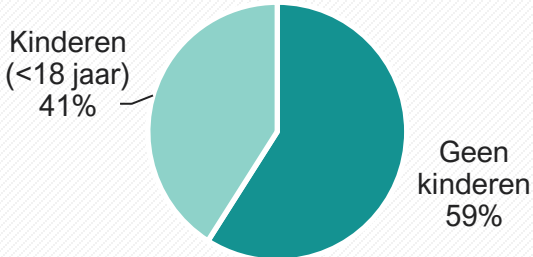
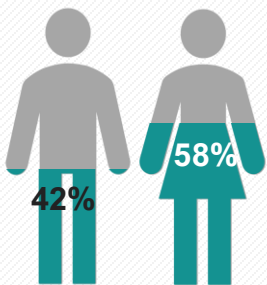
Basis: Nederlanders met kinderen onder de 18 jaar die kampen met verzorgingsarmoede (n=193)

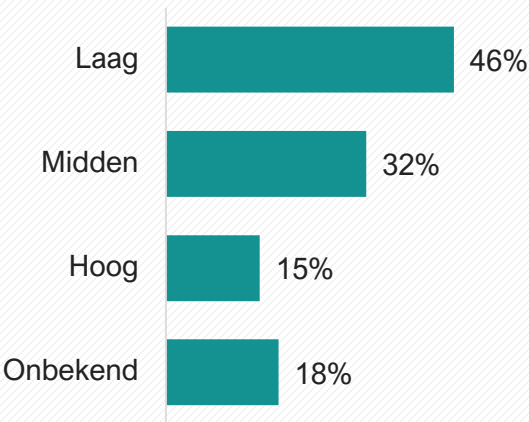
Vier op de tien jongeren in België met verzorgingsarmoede heeft een fulltime baan

Profiel van jongeren met verzorgingsarmoede

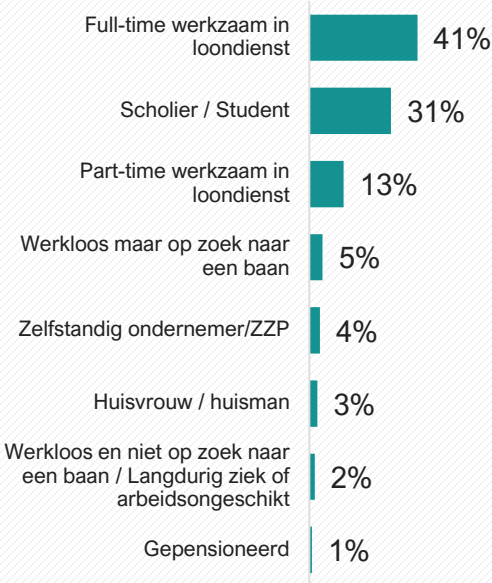
Geslacht

Inkomen

Werkgelegenheid status

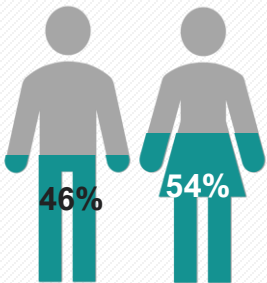

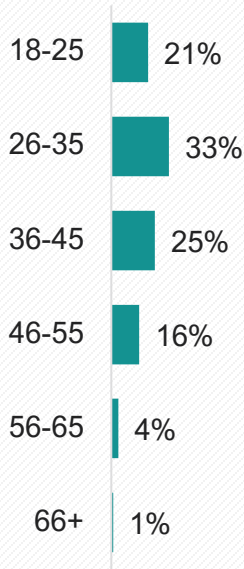
Onder mensen met kinderen en verzorgingsarmoede heeft bijna 2 op de 3 een fulltime baan

Profiel ‘mensen met kinderen’ die kampen met verzorgingsarmoede

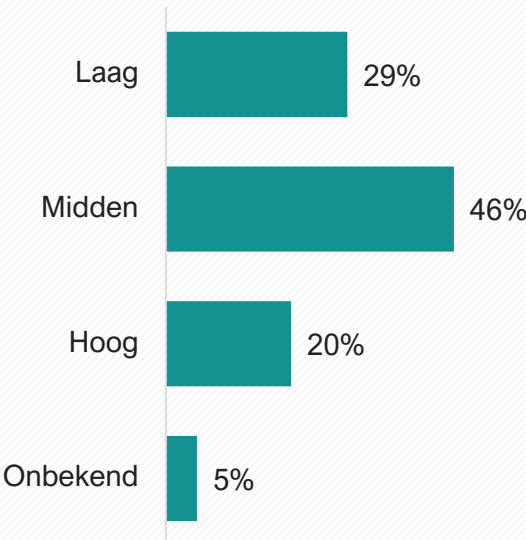
Geslacht

Leeftijd

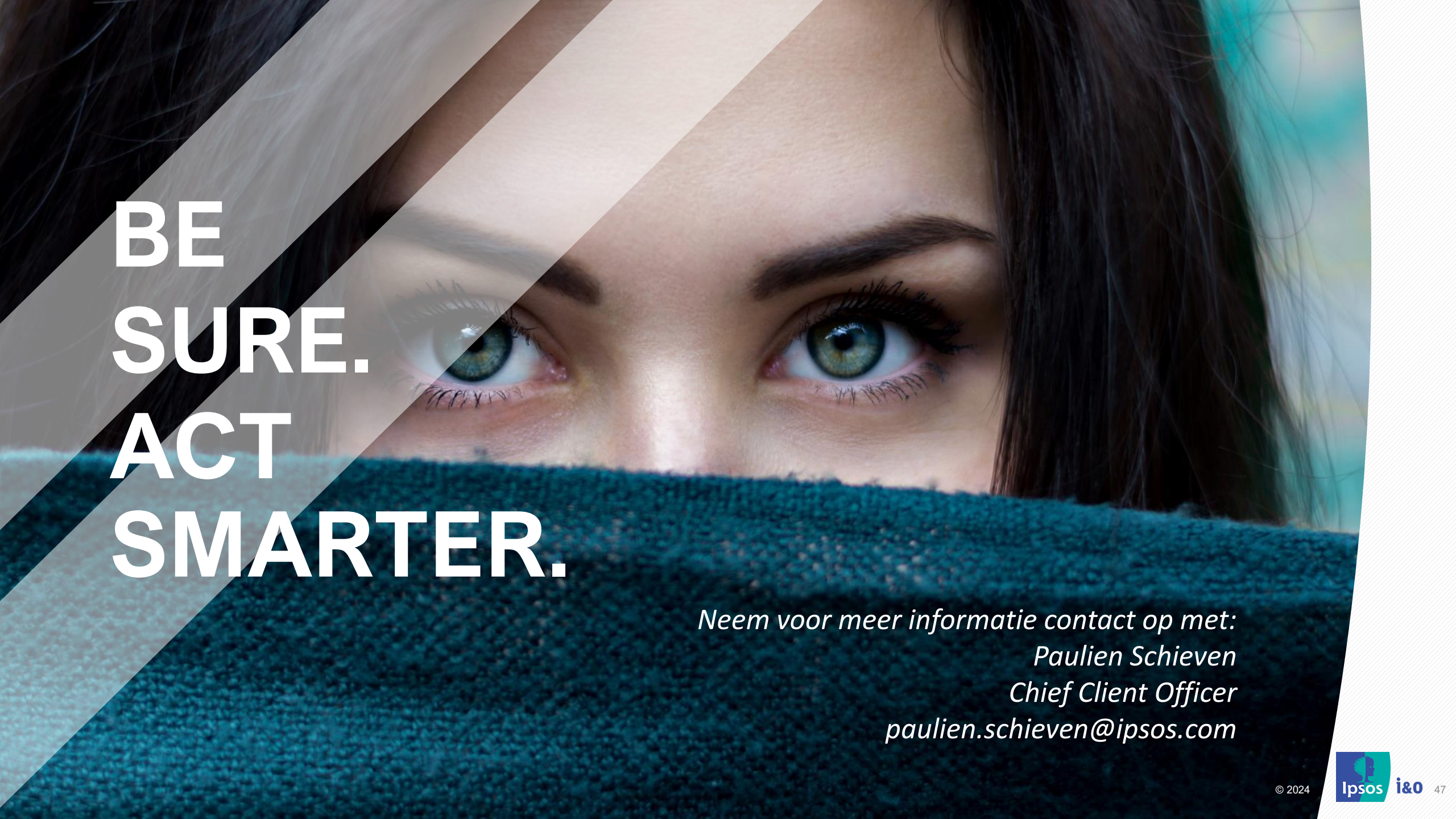

Inkomen

Werkgelegenheid status

BE SURE. ACT SMARTER.

*Neem voor meer informatie contact op met:
Paulien Schieven
Chief Client Officer
paulien.schieven@ipsos.com*